

מי תהיה ציפור השנה לשנת 2023?

Posted on 27 בדצמבר 2023 by שוש להב

למרות המצב, מרכז הצפרות של החברה להגנת הטבע ריכז כמדי שנה, את הציפורים הנדירות ביותר, היפות ביותר והתופעות המיוחדות ביותר, הציבור הרחב מוזמן לבחור, להצביע ולהשפיע

Categories: מה חדש?, ראשי

Tag: ציפור

שנת 2023 תיזכר כשנה מורכבת וקשה מאי כמותה במדינת ישראל. מלחמת "חרבות ברזל" הוציאה לרבים את החשק לצפרות, והשאירה צפרים רבים בבית. אולם, היו עשרה חודשי צפרות לפני המלחמה, וביקרו אותנו כמה ציפורים שוות בשנת 2023. כמדי שנה, מרכז הצפרות של החברה להגנת הטבע ריכז את הציפורים הנדירות ביותר, היפות ביותר והתופעות המיוחדות ביותר, והבחירה בידי הציבור הרחב.

ד"ר יואב פרלמן, מנהל מרכז הצפרות בחברה להגנת הטבע: "כולנו כואבים ומבכים את מותם הבלתי נתפס של הנרצחים, דואגים לשלומם של החטופים, מתפללים להחלמה מהירה של הפצועים ומייחלים לשובם של חיילנו. באופן אישי, אני מאמין שהיציאה לטבע, ובמיוחד הצפרות, חשובה מאוד לשיקום הבריאות הנפשית שלי ושל כולנו. לכן, אני מקפיד לצאת לצפר ככל יכולתי, כולל תצפיות במינים נדירים. תחרות ציפור השנה היא טיפה אחת של אסקפיזם במציאות הבלתי נתפסת שנכפתה עלינו, ואני מקווה שהיא תעלה חיוך, ולו הקטן ביותר. מוזמנים להצביע ולהשפיע."

התחברתם למועמדת כזו או אחרת? הצביעו עבורה, ואולי היא תזכה בתואר הנכסף - ציפור השנה 2023.

דוחל שחור. צילום אמיר בן דב

והנה המועמדות לבחירה בתחרות:

דוחל שחור: הדוחל השחור היה הנדיר הראשון של שנת 2023. הוא נמצא על ידי ישי בן-אדר סמוך למושב מאור שבעמק חפר, בחלקת קרקע מוזנחת, מאחורי תחנת דלק, מלאה בפגרים וטינופת. בית הגידול ה'אטרקטיבי' לא הרתיע את צפרי ישראל חסרי חוש הריח. גדודי צפרים וצלמים התייצבו מדי יום בין הגולגולות הפזורות בשדה, כדי להעריץ את האורח המיוחד ממרכז אסיה, ואפילו צפרים מחו"ל הגיעו. זו התצפית העשירית בדוחל נדיר זה - האחרון לפניו היה ב- 2018 אז הוא בהחלט משך את תשומת הלב הראויה לו.

יסעורון אטלנטי: סופות חורף מספקות לקהילת הצפרות הישראלית התרגשות וציפייה מדי חורף. בתחילת פברואר 2023 פקדה את חופי ישראל מגה-סופה שקיבלה את השם "ברברה". זו הייתה אחת הסופות הטובות בהיסטוריית הצפרות הישראלית, המודרנית לפחות. במשך מעל שבוע, רוחות מעולות שנשבו מעומק הים התיכון דחקו עופות ים איכותיים לכיוון החוף שלנו. גולת הכותרת הייתה כמובן ההגעה ההיסטורית של היסעורונים האטלנטיים. ה-8 בפברואר היה יום השיא שלהם, עם תצפיות במעל מאה פרטים במעבר מול חוף יפו ומול חוף פלמחים. עבור ציפורים נדירות כל כך, שקשה כל כך לראות אותם בשנים רגילות, ברברה סיפקה חוויה בלתי נשכחת שספק אם תחזור על עצמה בשנים הקרובות.

פורפיריה אפורת-ראש: עוד לפני המלחמה, ב-1 באוקטובר, הצפר דודו ראב"ד מצא פורפיריה בבריכות קיבוץ המעפיל. למרות שצילומיה הופצו ברשתות החברתיות, לא נדלקה אצל אף אחד נורה אדומה. רק כשבועיים מאוחר יותר, אחרי פתיחת המלחמה, הצפר הצעיר יונתן גורדון הפיל לכולנו את האסימון והעלה חשד שהיא בעצם אפורת-ראש, לפי הגב שאיננו ירוק, הגוון הבהיר יותר לראש והמפרקים הכהים לרגליים דלות-הצבע. ממש במקביל, ב-17 באוקטובר ציפורה רנטה צילמה אחת נוספת, מובהקת עוד יותר, באגמון ראשון לציון. ולפני כמה ימים, שלומי טובה צילם אחת נוספת בבריכות כפר מסריק שבעמק עכו. מאז שנות החמישים, נצפתה הפורפיריה המערב-אסייתית הזאת רק פעם אחת

בישראל. האם אנחנו חוזים בתופעה חדשה? ימים יגידו.

חסידן ורוד בטירת צבי. צילום טוביה קאהן

חסידן ורוד: ב-28 במרץ מצאו 3 צפרים מהולנד את החסידן, בברכות מעלה גלבוע שבעמק המעיינות, שסוד הקסם שלו הוא הניחוח האפריקני המובהק שלו, כיוון שהוא נפוץ בנהר ה-Mara שזורם דרך שמורת המסאי מארה המפוארת בקניה. הדיווח של הצפרים ההולנדים הקפיץ לשם צפרים רבים. הוא עשה קצת חיים קשים - הוא זז לו בין הברכות השונות לבין השדות, יחד עם חסידות לבנות ועופות מים אחרים. הדיווח האחרון בו היה ב-17 באפריל. לאן המשיך? לעולם לא נדע.

יסעורון קטן: נועם וייס, מנהל מרכז הצפרות באילת, מקיים כבר כעשור ניטור של עופות ים במפרץ אילת. בשנים האחרונות הניטור מתבצע בשיתוף עם היחידה הימית במפרץ אילת של רשות הטבע והגנים. המאמץ המתמשך הזה בלב המפרץ הביא כבר לתגליות מהממות ועם האוכל בא התיאבון למינים נדירים עוד יותר. ב-9 ביולי, הכוכבים הסתדרו, ואחד הצפרים על הסירה הקטנה קלט את היסעורון הקטן. במצבים כאלה, כשיש שניות חטופות של תצפית בתנאי ים לא קלים, ישנה חשיבות עליונה להצליח לצלם כמו שצריך, בצורה שתראה את סימני הזיהוי. היסעורון הקטן, שדוגר באיים בצפון האוקיינוס האטלנטי, נדיר ביותר בים התיכון, עם שש תצפיות בלבד בישראל. זו התצפית הראשונה במפרץ אילת.

שיחנית גמדית: ישנן ציפורים יפות וצבעוניות, ויש כאלה שהן יפות ופחות צבעוניות. כזאת היא השיחנית הגמדית, מין ציפור קטנה, בגוון חולי-אפרפר-חום כזה, אבל אלגנטית וחמודה. הקסם שלה איננו ביופייה אלא בנדירותה בישראל. לפני אוגוסט 2023 היא נצפתה ארבע פעמים בלבד בישראל. ב-24 באוגוסט, יגאל סימן טוב מצא שיחנית מיוחדת בצמחיית גדות בברכות מעגן מיכאל, ממש בלב פארק הצפרות החדש שמוקם שם בשיתוף עם הקיבוץ. יגאל צילם אותה היטב, חשד, שיתף והאישור הגיע במהרה 📸 שיחנית גמדית.

גיבתון שחור פנים. צילום רון הרן
גיבתון שחור-פנים: כולנו זוכרים את סתיו 2021, בו התקיפו אותנו גיבתונים נדירים מאסיה. אחד מהם היה גיבתון שחור-פנים, שהופיע בישראל בפעם הראשונה, כשנפל לרשת של פרנסיס ארגייל בטיבוע באגמון חפר. לא היינו צריכים לחכות יותר מדי לתצפית הבאה בישראל. ב-21 בפברואר חן פייביש מצא במעיין צבי זכר נהדר של הגיבתון הנדיר הזה, ומאוחר יותר הוא נלכד בטיבוע שם. הגיבתון נשאר בשטח די מצומצם במעיין צבי במשך כשבוע וחצי, עד לתחילת מרץ. גם ב-29 בנובמבר, גיבתון שחור-פנים הופיע ברשת הטיבוע של רון הרן, בטיבוע בביצת רובין הסמוכה לשפך נחל שורק מדרום לראשון לציון. צפרי ישראל עדיין מחכים לדוגמן שישתף פעולה כמו שצריך.

קיכלי סהרון: יש ציפורים שהן לא מאוד נדירות, ולא סופר צבעוניות, אבל הסקס-אפיל שלהן חזק כל כך שאי אפשר לעמוד בפניהן. כזה הוא קיכלי הסהרון. יש משהו במראה האלפני שלו ובמנהג שלו לא להראות את עצמו כמו שצריך, כדי לגרום לצפרים להתרוצץ בעונה הרלוונטית כמו משוגעים ולחפש אותו בכרמים ובמטעים. כאשר קיכלי סהרון מדגמן כמו זה של אוריאל לוי בתל יודפת, ממש קיפץ לו במגרש החניה, ההתרגשות מרקיעה שחקים. בנוסף לדוגמן מתל יודפת, היו עוד לפחות שתי תצפיות בסוף הסתיו, שלושה פרטים בכרמי יתיר על ידי בארי אברמוב, ופרט נוסף ביער אמציה בחבל לכיש אותו מצא אבנר רינות.

נחליאלי המסכה: ישנם תתי-מינים של ציפורים שהם שווים ממש כמו מינים. נחליאלי המסכה הוא תת-מין כזה, שמוציא את צפרי ישראל מדעתם. הוא מגיע אלינו ממרכז אסיה, יש לו דגם פנים מטריף, מסכה לבנה על ראש שחור, והוא נדיר מאוד. זו התצפית הרביעית אי פעם בישראל של תת-מין נדיר זה. נחליאלי שכזה, זכר חתיך, צולם במגרש חנייה בחוף מעיין צבי על ידי איתן דפני ב-21 בפברואר. הוא נשאר שם, משוטט להנאתו במגרש החניה החולי, כולל ביקורים תכופים בפח הזבל הגולש, ושימח את ליבנו עד לתחילת מרץ.

התחרות מתקיימת באתר הצפרות הישראלי של החברה להגנת הטבע, בכתובת: [לחצו כאן](#)

נחליאלי המסיכה בציד חרקים. צילום עמית גולדשטיין
מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם